

ПЕДАГОГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СТУДЕНТІВ

Науковці стверджують, що саме інноваційна діяльність виступає об'єктом освітньої інноватики, а предметом – освітні інновації. Змістом інноваційної діяльності є технологія перетворення педагогічної системи шляхом здійснення нововведень, тобто її розвиток. Головна мета інноваційної діяльності полягає в якісному забезпеченні можливостей педагогічної системи ВНЗ для досягнення високих освітніх результатів. Інноваційна освітня діяльність передбачає розвиток творчого потенціалу педагогів і стосується не лише створення та поширення новизни, а і зміни у способі діяльності, стилі мислення учасників навчально-виховного процесу. Інноваційна освітня діяльність – найвищий рівень педагогічної творчості, винахідництво нового в педагогічній практиці й виявляється в цілепокладанні, визначенні мети, завдань, змісту та технології навчання [1]. Вона полягає в оновленні педагогічного процесу, впровадженні новостворень у традиційну систему.

Більшість зарубіжних учених вважають інноваційну діяльність одним з основних аспектів роботи сучасної школи в режимі розвитку, що характеризується послідовністю та поетапністю. Зокрема, В.І. Слободчиков визначає як інноваційну будь-яку діяльність, що приводить до суттєвих змін порівняно з існуючою традицією [6]. Інноваційна діяльність передбачає відхилення від норми, стандарту, визнаного в конкретних соціально-економічних умовах, і залежить від двох факторів: сили інноваційних процесів та характеру їх відносин з навколишнім світом.

Безумовно, основною характеристикою інноваційної педагогічної діяльності ВНЗ є підвищення результативності освітнього процесу. Під інноваційною педагогічною діяльністю ми розуміємо експериментальну і пошукову діяльність педагогічних працівників з метою розробки, експерименту, апробації, впровадження і застосування педагогічних інновацій [2].

Не зважаючи на значну кількість досліджень з проблем педагогічної інноватики, питання педагогічного керівництва інноваційною діяльністю студентів висвітлено недостатньо.

Метою статті є обґрунтування важливості та визначення основних принципів педагогічного управління інноваційною діяльністю студентів.

Саме від діяльності викладачів залежить готовність студентів до інноваційної діяльності, їй професійне зростання.

На початку ХХ ст. виникає нова галузь ефективного управління соціальними системами – менеджмент, що визначається як функція в організаціях; певна категорія людей, які здійснюють управлінську діяльність; спеціальна галузь, яка допомагає реалізувати цю діяльність [4]. Менеджмент виник у теорії управління соціальними системами в період розвитку ринкових відносин, жорстокої конкурентної боротьби. Тому на

сьогодні важко переоцінити його значення в управлінні соціальними системами. Він використовується в державних і громадських організаціях, в усіх галузях господарства, де поставлено мету: досягти максимально ефективних результатів при мінімальних витратах.

На початку ХХІ ст. виникла нова галузь педагогічної інноватики – менеджмент освітніх інновацій. Дослідники відкрили його основні закони й закономірності: 1) закони обов’язкового впливу інновацій на інтелектуальні, матеріальні і часові витрати студентів та на кінцевий результат освітньої діяльності та 2) закономірності: прямо пропорційна залежність між здійсненням інноваційної діяльності і якістю управління ЗНЗ; обернено пропорційна залежність між здійсненням інноваційної діяльності та витратами часу учасників навчально-виховного процесу на виконання своїх обов’язків [1].

Виходячи з цих законів, зазначимо, що управління інноваційною діяльністю студентів у ВНЗ здійснюється на основі реалізації принципів гуманізації та інноваційності і передбачає суттєву зміну завдань управлінської діяльності, мети, змісту, форм та методів їх діяльності. Зокрема, метою керівництва інноваційною діяльністю виступає постійне оновлення освітнього процесу, що дає позитивні результати; змістом – виконання модернізованих управлінських функцій; колективних і колегіальних форм управління; техніко-технологічних та економічних методів управління.

Педагогічне керівництво інноваційною діяльністю студентів передбачає перш за все вивчення і врахування рівня готовності студентів до інноваційної діяльності, їх інтелектуальних можливостей і бажання проводити цю діяльність. З цією метою ми розробили картку визначення рівня інноваційної діяльності студентів (див. табл.).

Таблиця

Діагностична картка оцінювання готовності студентів до інноваційної діяльності

Компоненти інноваційної діяльності	Параметри компонентів інноваційної діяльності	Бали				
		завжди	часто	рідко	іноді	іноколи
		4	3	2	1	0
Мотиваційний	- зацікавленість у здійсненні інноваційної діяльності;					
	- бажання проводити інноваційну діяльність;					
	- готовність до впровадження педагогічних інновацій;					
	- потреба в реалізації інноваційної діяльності					
Креативний	- прагнення до самоосвіти;					
	- вміння творчо мислити;					
	- здатність генерувати оригінальні ідеї;					
	- уміння приймати нестандартні рішення					

Компоненти інноваційної діяльності	Параметри компонентів інноваційної діяльності	Бали				
		завжди	часто	рідко	іноді	іноколи
		4	3	2	1	0
Когнітивний	- знання нормативно-правової бази інноваційної діяльності;					
	- володіння основними поняттями педагогічної інноватики;					
	- знання основних законів і закономірностей менеджменту освітніх інновацій;					
	- розуміння суті педагогічної інноватики					
Рефлексивний	- самоаналіз інноваційного досвіду;					
	- контроль та оцінювання інноваційної діяльності;					
	- розробка критеріїв оцінювання процесу впровадження інновацій;					
	- коригування результатів інноваційної діяльності					

Згідно з розробленою нами методикою, якщо максимальна кількість балів становить 64 (16 параметрів × 4 бали), то рівень інноваційної діяльності визначається за формулою:

$$A = \frac{\sum_{i=1}^n \text{бал}_{i,j}}{n \times 4} \times 100\%.$$

Якщо ця величина знаходиться в інтервалі від 100 до 70%, то цей рівень готовності достатній;

якщо – від 69 до 30% – середній;

якщо менше ніж 30% – недостатній.

Недостатній рівень готовності до інноваційної діяльності свідчить про наявність мотивації до інноваційної діяльності, проте знань, необхідних для її здійснення, у студентів недостатньо.

Середній рівень вказує на наявність мотивації до інноваційної діяльності, знань і поінформованості з цієї проблеми, проте знання є недостатніми. Педагогічні інновації використовуються студентом хаотично, безсистемно, без відповідного управління.

Достатній рівень засвідчує розуміння необхідності і сутності інноваційної діяльності, володіння інноваційними педагогічними технологіями. Застосування педагогічних інновацій має системний, керований характер, результати інноваційної діяльності прогноуються й оцінюються.

На підставі отриманих даних ми створюємо організаційно-методичний супровід діяльності студентів у ВНЗ.

Висновки. Педагогічне управління інноваційною діяльністю студентів передбачає насамперед визначення рівня готовності студентів до цієї

діяльності і на цій основі організаційно-методичне забезпечення індивідуальної участі студентів у здійсненні інноваційних процесів у ВНЗ.

Література

1. Даниленко Л.І. Управління інноваційною діяльністю в загальноосвітніх навчальних закладах : монографія / Л.І. Даниленко. – К. : Міленіум, 2004. – 358 с.
2. Малихіна В.М. Організаційно-методичне забезпечення управління інноваційною діяльністю загальноосвітніх навчальних закладів в умовах великого міста : дис. на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук / В.М. Малихіна. – К., 2005. – 167 с.
3. Мартиросян Б.И. Изменение задач инспектирования школ и проблемы методического обеспечения их решения / Б.И. Мартиросян // Педагогіка. – 2002. – № 10. – С. 64–69.
4. Маслоу А.О менеджменте. Самоактуализация. Просвещенный менеджмент. Организационная теория : пер. с англ. / А. Маслоу. – СПб. : Питер, 2003. – 413 с.
5. Маркіна Л.Л. Розвиток освіти інноваційних процесів у вищій школі / Л.Л. Маркіна // Педагогіка формування творчої особистості у вищих і загальноосвітніх школах : зб. наук. пр. / [гол. ред. Т.І. Сущенко]. – Запоріжжя, 2010. – Вип. 6 (59). – С. 287–289.
6. Слободчиков В.И. Проблемы становления и развития инновационного образования / В.И. Слободчиков // Инновации в образовании. – 2003. – № 2. – С. 4–28.

МАРИНА О.В.

ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНО-ОРІЄНТАЦІЙНОЇ ЄДНОСТІ ЯК СКЛАДОВОЇ МІЖОСОБИСТІСНИХ ВІДНОСИН СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ ФАКУЛЬТЕТУ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Сучасна освіта є найважливішою складовою процесу формування особистості майбутнього спеціаліста і передбачає не лише засвоєння знань, а й розвиток гармонійної особистості. У процесі навчання відбувається формування життєвих позицій людини, ціннісних орієнтацій і переконань, здійснюється її самореалізація та самоствердження. Цілеспрямована робота з формування ціннісно-орієнтаційної єдності першокурсників сприяє прискоренню процесів налагодження міжособистісних відносин та згуртуванню студентської групи.

Деякі питання формування ціннісно-орієнтаційної єдності висвітлено в працях Л. Злочевської, Ф. Знавецького, К. Рубчевського, Л. Сокурянської, В. Стрельникова, У. Томаса, К. Фопеля, І. Шевчук, Н. Шемигон та ін. Однак питання формування ціннісно-орієнтаційної єдності як складової міжособистісних відносин студентів-першокурсників недостатньо розроблено в наукових дослідженнях. Цим зумовлена актуальність обраної теми.

Мета статті – розглянути поняття ціннісно-орієнтаційна єдності як складової міжособистісних відносин студентів-першокурсників факультету іноземної філології педагогічного університету; розглянути можливі шляхи формування ціннісно-орієнтаційної єдності студентів-першокурсників у аудиторній та позааудиторній роботі.

Формування міжособистісних відносин студентів-першокурсників є складним і багатогранним процесом та вимагає цілеспрямованої та систематичної роботи. Особливу увагу при формуванні міжособистісних відносин важливо приділяти активізації ціннісно-орієнтаційної сфери студентів-першокурсників, адже якщо майбутні вчителі, будуючи міжособистісні стосунки в групі, об'єднані спільними прагненнями, цілями